

บุพปัจจัย ความคาดหวัง และแนวทางของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน
ของโรงเรียนแม่เมาะวิทยา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

Effects of Antecedents and Stakeholder Expectations and Appropriate Directions toward Teaching

Achievement of Maemoh Witaya School, Maemoh District, Lampang Province

ขงยุทธ แก้วเต็ม¹ สิริมาศ ราชคม² และ อรสุภา เขียวภักดิ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบุพปัจจัย ความคาดหวังและแนวทางที่เหมาะสมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เมาะวิทยา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชากรคือ ครูและนักเรียน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ การเสวนากลุ่ม และจัดเวทีระดมความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สถิติพรรณนาวิเคราะห์ค่าร้อยละและความถี่ วิเคราะห์เนื้อหาด้วยแผนผังความคิด

ผลการวิจัยพบว่าบุพปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน การสอนโดยรวม คือ(1) การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) พฤติกรรม(3) ความเสมอภาค (4) วิธีการและรูปแบบการสอน ส่วนผู้เรียนและผู้สอนมีความคาดหวังด้านการเรียนการสอน คุณธรรมและจริยธรรมและหลักมนุษยสัมพันธ์ แนวทางที่ส่งเสริมคือ นโยบายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมปรับเปลี่ยนกระบวนการและสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน โดยใช้นวัตกรรมรูปแบบการจัดการที่หลากหลาย

คำสำคัญ : บุพปัจจัย, ความคาดหวัง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

Abstract

The purposes of this research were to study antecedents, expectations and appropriate directions toward teaching achievement of Maemoh Witaya School. It was the participatory action research. The population was teachers and students. The research tools were questionnaires, group seminars and brain storming sessions with relevant stakeholders, with descriptive statistics to analyze mean, frequency and data analysis with mind mapping.

The outcomes of research revealed that antecedents had overall effect toward the teaching achievement, i.e. (1) teaching with key focus on learners, (2) behaviors, (3) equality, (4) teaching method and format. Both teachers and learners had expectation on the teaching, virtues and ethics, and human relationships. The supporting directions were the teaching with key focus on learners, solid practices, modifying process and format to build teaching motivation by applying variety of innovative management format.

Keywords: Antecedents, Expectations, Teaching Achievement.

¹ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง, E-mail: thun716@gmail.com

² ครู คศ.๑ โรงเรียนแม่เมาะวิทยา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ,E-mail: siri_tai@hotmail.com

³ ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง . E-mail: ploylovely59@hotmail.com

บทนำ

จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่ระบบการศึกษาไทยต้องเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประเทศไทยต้องมีการปรับตัวและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นและภายใต้การก่อตั้งนี้จะต้องยึดหลักสำคัญ คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน ซึ่งระบบการศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่นๆมีความเข้มแข็ง ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้านการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการศึกษาในภูมิภาค มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่จะมุ่งสร้างความรู้ความตระหนักของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน (2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน เพิ่มครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกระดับชั้นการศึกษาเพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลาเพื่อพัฒนาไปสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป (จินวรณ์ บุญเกียรติ, 2555)

ด้วยเหตุที่ต้องเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนดังกล่าว ส่งผลให้ระบบการศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ซึ่งได้ระบุไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาใน มาตรา 22 และมาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยมีครูที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ส่งผลให้ผู้เรียนมีความต้องการและความคาดหวังที่หลากหลายสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาที่ต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนของโลกเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

จากการสำรวจข้อมูลในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาความแตกต่างทางมุมมองของฝ่ายผู้สอนและผู้เรียนเป็นปัญหาที่ได้ก่อตัวขึ้นอย่างช้าๆ และสะสมจนส่งผลกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้งการสื่อสารทางความคิด การรับรู้และทัศนคติที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใต้สำนึกจนเป็นพฤติกรรมแฝงที่อาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งและพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่นั้นส่งผลต่อการรับรู้ การเรียนรู้ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษาถึงบุพปัจจัย ความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้งในมุมมองของผู้สอนและผู้เรียนว่ามีมุมมองและความคาดหวังอย่างไร มีแนวทางที่เหมาะสมอย่างไร ในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการจัดรูปแบบการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

บุปปัจจย ความคาดหวัง และแนวทางของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เมะวิทยา อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปางเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงบุปปัจจย ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เมะวิทยา อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

2. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนแม่เมะวิทยา อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีขอบเขต จำนวน 4 ด้าน คือ (1) เนื้อหามุ่งศึกษาบุปปัจจย ความคาดหวัง และแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) ประชากร คือ ครู และ นักเรียน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียน การสอน (3) ในพื้นที่โรงเรียนแม่เมะวิทยา อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง และ (4) มีระยะเวลาตั้งแต่ 1 มิ.ย. - 30 ส.ค. 2555

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) ทฤษฎีแห่งความคาดหวังของ Vroom (1964, pp. 91-103) บางทีเรียกว่า ทฤษฎี V. I. E. เนื่องจากมีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญ คือ V มาจากคำว่า Valence ซึ่งหมายถึง ความพึงพอใจ I มาจากคำว่า Instrumentality ซึ่งหมายถึง สื่อเครื่องมือ วิธีทางที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้นๆ โดยบุคคล มีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องพยายามกระทำการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ แนวความคิดนี้มีความเห็นว่าบุคคลจะพิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ โดยจะเลือกทางเลือกที่เชื่อว่าจะนำไปสู่ผลตอบแทน หรือรางวัลที่เขาต้องการมากที่สุด ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom, 1964) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ โดยกล่าวถึงประสิทธิภาพของความคาดหวังในความพยายามของแต่ละบุคคลและเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบใดเป็นตัวผลักดันสนับสนุน และมีส่วนสำคัญที่จะชี้ให้บุคคลเห็นว่าความคาดหวังเป็นความรู้สึกและพฤติกรรม

2. ทฤษฎีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่เปลี่ยนจากผู้สอนเป็นศูนย์กลางมาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหลักการว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ได้แก่ (1) Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น (2) Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง (3) Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (4) Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการ

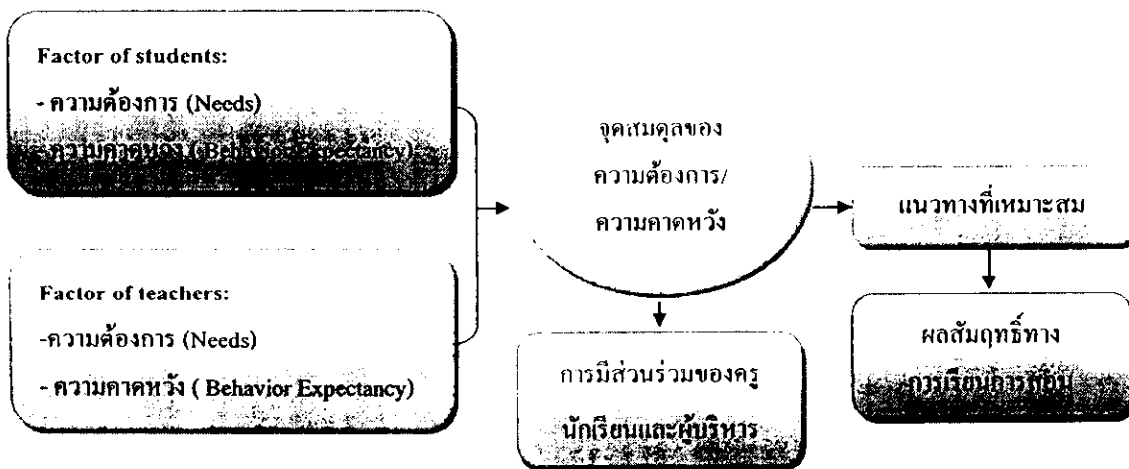
F
-
F
-
-
-

444
1757

ชื่อย
เพศ
ช
น
อายุ

၇၆၂

11
12

ภาพที่ 1 กรอบกระบวนการดำเนินงานวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนคนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอน(N=11)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้สอน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	27.30
หญิง	8	72.70
อายุ		
20 – 29 ปี	3	27.30
30 – 39 ปี	5	45.40
40 – 49 ปี	1	9.10
50 – 60 ปี	2	18.20
ระยะเวลาที่สอน		
1 - 5 ปี	4	36.40
6 - 10 ปี	0	0.00
11-15 ปี	0	0.00
16-20 ปี	0	0.00
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	7	63.60

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สอนโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 และมีระยะเวลาในการสอนมากกว่า 21 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนคนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เรียน (N = 88)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้เรียน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	34	38.60
หญิง	54	61.40
อายุ		
12-15 ปี	53	60.20
16-18 ปี	34	38.60
19 ปีขึ้นไป	1	1.10
ระดับชั้นที่เรียน		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	4	4.50
มัธยมศึกษาปีที่ 2	21	23.90
มัธยมศึกษาปีที่ 3	14	15.90
มัธยมศึกษาปีที่ 4	26	29.60
มัธยมศึกษาปีที่ 5	9	10.20
มัธยมศึกษาปีที่ 6	14	15.90

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 มีอายุอยู่ระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 และศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์ การเสวนากลุ่มและการจัดทำแผนผังความคิด นำมาวิเคราะห์ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. บุพพิจัยและความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปาง

ร้อยละ 72.70 มีอายุอยู่
21 ปีขึ้นไป จำนวน 7

ตารางที่ 3 บุพปัจจัยของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

ร้อยละ

38.60
61.40
60.20
38.60
1.10
4.50
23.90
15.90
29.60
10.20
15.90

3.60 มีอายุอยู่
น 26 คน คิด
การวิเคราะห์
การสอนของ

บุพปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียน (ในมุมมองของผู้เรียน)	บุพปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียน (ในมุมมองของผู้สอน)
1.มุ่งการสอนเป็นหลัก โดยไม่สนใจนักเรียนสอน โดยหันหน้าเข้าหากระดาน	1.ไม่สนใจนักเรียน
2.ไม่รับฟังความคิดเห็นไม่มีเหตุผล ไม่เปิดโอกาส / ปิดกั้นความคิดเห็น	2.พูดจาไม่เพราะ
3.ขาดความศรัทธาไม่เชื่อใจนักเรียน	3.ไม่มีความเกรงใจ
4.ไม่ควบคุมอารมณ์เอาแต่ใจตนเอง	4.ไม่มีความซื่อสัตย์
5.นักเรียนถามครูในสิ่งที่นักเรียนสงสัย แต่ครูให้ นักเรียนไปค้นคว้าหาคำตอบเอง	5.ไม่มีระเบียบวินัย
6.พูดจาไม่สุภาพชอบด่านักเรียนโดยอ้อม	6.ไม่มีความรับผิดชอบ
7.มีอคติใส่คะแนน ไม่ยุติธรรมลำเอียง / สอน นักเรียนเฉพาะกลุ่ม	7.พุ่มพือ
8. สอนไม่เข้าใจและให้ความรู้ไม่เพียงพอ	8.ไม่ตรงต่อเวลา
9. ครูสั่งการบ้านมากเกินไป	9.แสดงออกกับเพื่อนต่างเพศไม่เหมาะสม
10. ลงโทษด้วยการตีนักเรียน	10. ไม่มีสัมมาคารวะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้ใหญ่
11.ไม่รักษาวเวลาไม่รับผิดชอบในหน้าที่	
12.ดูค่านักเรียนในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง	
13.ไม่ตั้งใจสอน	
14.ดูถูกนักเรียน	
15.เมื่อทำผิดจะถูกมองว่าต้องทำผิดตลอด	
16.ทำตัวไม่ถูกกาลเทศะไม่แยกแยะเรื่องส่วนตัวกับ เรื่องงานต้องการรู้เรื่องนักเรียนมากเกินไป	

ตารางที่ 4 ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

ความคาดหวัง (ในมุมมองของผู้เรียน)	ความคาดหวัง (ในมุมมองของผู้สอน)
1.เข้าใจในลักษณะของนักเรียนแต่ละคน	1.ตั้งใจเรียนมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อการเรียน
2.เป็นที่ปรึกษาและมีเวลาให้กับนักเรียน	2.เตรียมความพร้อมก่อนเรียน
3.ควบคุมอารมณ์ ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.หาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกโรงเรียน
4.ควรมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนให้มากขึ้นไม่หยิ่ง	4.มีพฤติกรรมที่ดี ให้ความเคารพผู้ใหญ่มีความสุภาพมากขึ้นมีสมาธิความกระตือรือร้น
5.พูดเพราะๆ ไม่พูดจาหยาบคายไม่ดูถูกนักเรียน	5.กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น
6.แบ่งเวลาให้ถูก แยกแยะเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงาน	กล้าปรึกษาครูด้วยความสนใจ
7.เตรียมตัวก่อนสอนตั้งใจสอน สอนในสิ่งที่ถูกต้อง	6.เข้าร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจ
8.เปลี่ยนแนวคิดและวิธีการสอน	7.มีวินัย
9. รักนักเรียนให้เท่ากันยุติธรรม/ให้ความเสมอภาค	8.รู้หน้าที่ของตน
10. พยายามมีความรู้รอบตัวโดยไม่ต้องใช้หนังสือ	9.วางแผนการทำงานร่วมกับครู
11.ควรเป็นมิตรกับนักเรียนรักและเอาใจใส่	10.มีจิตสาธารณะ
12.ควรให้เกียรติไม่เปรียบเทียบกับคนอื่น	
13.ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่ตนเองไม่ผลัดภาระผู้อื่น	
14.ให้สิทธินักเรียนตัดสินใจ	

ตารางที่ 5 แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาพบว่า

แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน (ด้านผู้เรียน)	แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน (ด้านผู้สอน)
1.เข้าใจและยอมรับในกฎระเบียบ	1.กำหนดเป็นนโยบายในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง
2.ตระหนักในหน้าที่ของตน	2.ควรนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลชัดเจน
3.เสริมสร้างเขาวงกตปัญญา	3.ปรับเปลี่ยนการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดี
4.ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.สร้างแรงจูงใจในการสอน มีการสื่อสารที่ดี
5.ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.ครูที่ทำหน้าที่ต้องอดทน ยอมรับตนเอง ลดอัตรา
	6.สร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการทำแผนผังความคิด ทำให้ได้ข้อสรุปจากการวิจัย ดังนี้

1. บทปัจจัย แยกเป็นด้านผู้สอนและด้านผู้เรียน

1.1 ด้านผู้สอน พบว่า มีบทปัจจัยที่สำคัญ คือ

1.1.1 ขาดการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเห็น ได้จก ผู้เรียนให้ข้อเสนอแนะว่า

ผู้สอนจะมุ่งเน้นการสอนเป็นหลัก สอนแต่เฉพาะหน้ากระดาน โดยไม่สนใจนักเรียน ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน อีกทั้งไม่เปิดโอกาส และปิดกั้นความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวตรงข้ามกับแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแนวคิดนี้การปฏิรูปการศึกษาที่เปลี่ยนมายึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีหลักการว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2555) นอกจากนี้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องมีข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนรอบคอบเพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดการอย่างเหมาะสมเป็นงานหลักที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะการเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ (เบญจลักษณ์ น้ำฟ้าและคณะ, 2555)

1.1.2 พฤติกรรมส่วนตัวของผู้สอนที่ไม่เหมาะสมต่อการสอน จากข้อมูลที่ได้ คือ ผู้เรียนขาดความศรัทธา ผู้สอนบางคนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ พูดจาไม่สุภาพ รวมถึงการทำตัวไม่ถูกต้องเหมาะสม ไม่แยกแยะเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงาน หรือไม่ตั้งใจสอน ไม่รักษาเวลา ไม่รับผิดชอบในหน้าที่ รวมถึงการใช้คำพูดถูกนักศึกษาเป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธรรมนันท์กา แจ่มสว่างและคณะ (2555) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูการตระหนักรู้ในความเป็นครูเป็นองค์ประกอบสำคัญของจิตวิญญาณความเป็นครูซึ่งอยู่ภายในเป็นคุณลักษณะต้นทางที่เกิดก่อนและมีผลกับการปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูและปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความรักและความเมตตา ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

1.1.3 ความเสมอภาคในการสอน ผู้สอนมีอคติ ไม่ยุติธรรม มุ่งสอนผู้เรียนเฉพาะกลุ่มรวมถึงการใช้พฤติกรรมเชิงลบ ซึ่งลักษณะของครูที่ดีควรเป็นผู้มีวาจาดี ชวนให้ผู้เรียนกล้าถามหรือขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ครูต้องเป็นผู้ที่นำเคารพ ยกย่อง มีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ มีความอดทนไม่ชักนำความเลื่อมใสให้แก่ศิษย์ ซึ่งสอดคล้องกับกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่ครูอาวุโสประจำปี 2522 เมื่อ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2523 ณ ศาลาศิลาจารย์สวนจิตรดาพระราชมังคลาภิเษก ความตอนหนึ่งว่า "...ครูที่แท้จริงเป็นผู้ที่ทำความดี คือต้องหมั่นขยันและอดสาเหพาเพียรต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต้องหนักแน่น ...ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจต้องเมตตาหวังดีต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ..." (สัญญา รัตนวรารักษ์, 2555)

1.1.4 วิธีการสอนและรูปแบบการสอนแบบเดิมไม่มีการกระตุ้นผู้เรียน จากข้อมูลพบว่าครูสอนไม่เข้าใจ ครูให้ความรู้ไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นควรมีการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ได้แก่ การสอนแบบศูนย์การเรียน แบบสืบเสาะหาความรู้ แบบบูรณาการ แบบทดลอง แบบโครงการ

แบบแบ่งกลุ่มแบบอภิปราย โดยสอนโดยการแก้ปัญหา เน้นการปฏิบัติ สอนแบบอุปนัย-นิรนัย ซึ่งจะช่วยลดความน่าเบื่อและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

1.2 ด้านผู้เรียน พบว่า มีอุปสรรคที่สำคัญ คือ

1.2.1 ขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้เรียนตามแนวคิดที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น ไม่สนใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีการตื่นตัว มีกระบวนการคิด ความสุขในการเรียน การมีส่วนร่วม พฤติกรรมที่ดีและการประเมินผลตนเอง (อาภรณ์ใจเที่ยง, 2555) ดังนั้น การจะใช้รูปแบบการเรียนจะต้องมีการวางแผนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในหลายๆ รูปแบบมาใช้ในการสอนเพื่อกระตุ้นผู้เรียน

1.2.2 ด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผู้เรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาไม่เพราะขาดความเกรงใจ ไม่มีระเบียบวินัย ไม่ตรงต่อเวลา ไม่มีความซื่อสัตย์ และมีพฤติกรรมต่อเพศตรงข้ามที่ไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นทางโรงเรียนและผู้บริหารควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียนและพยายามหาเวทีเพื่อให้ข้อสะท้อนคิด รวมถึงการอบรมพฤติกรรมมารยาทที่เป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสำคัญ

2. ความคาดหวัง ที่สอดคล้องของผู้เรียนและผู้สอน จากผลการวิจัยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

แนวทางที่เหมาะสม (ด้านผู้เรียน)	แนวทางที่เหมาะสม (ด้านผู้สอน)
1. ด้านการเรียนการสอน ควรเอาใจใส่ต่อการเรียน มุ่งมั่น อุตสาหะ ตั้งใจและรับผิดชอบต่อเรียน	1. ด้านการเรียนการสอน ควรรับผิดชอบต่อหน้าที่ ใช้วิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและยุติธรรม
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้เรียนต้องมีระเบียบวินัยประพฤติตามระเบียบที่กำหนดและมีจิตสาธารณะ	2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่ดูถูกผู้เรียน สอนในสิ่งที่ถูกต้อง พุดจาไพเราะ ไม่มีอคติ เปิดใจยอมรับและให้เกียรติ
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีมารยาท สุภาพ เรียบร้อย พุดจาให้ไพเราะ อ่อนน้อมถ่อมตน ให้ความเคารพ เกรงใจ	3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้เรียนอย่างกัลยาณมิตร เอาใจใส่ อุทิศเวลา

จากความคาดหวังที่สรุปได้ พบว่ามีความสอดคล้องกับทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของวรูม (Vroom, 1964) ที่สรุปว่าผู้เรียนจะมีความพึงพอใจถ้าผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีเครื่องมือ หรือมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี มีการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา สำหรับความคาดหวังซึ่งหมายถึงความคาดหวังภายในตัวของครูผู้สอนที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ไม่ด่าทอหรือว่ากล่าวผู้เรียนนอกจากนี้จากข้อมูลที่ได้จะพบว่า ในด้านการเรียนการสอนของผู้เรียนควรที่จะเอาใจใส่ต่อการเรียน มุ่งมั่น อุตสาหะ ตั้งใจเรียน หากความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน รับผิดชอบต่อเรียน ส่งงานให้ตรงเวลา กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนการสอน และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆอย่างตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของวรูม

(Vroom, 1964) ที่อธิบายถึงความคาดหวังว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามกับศักยภาพที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายด้วยการใส่ความพยายามลงไปในงานนั้นจะทำให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ บุคคลนั้นก็จะยอมทำงานนั้นเช่นกัน ครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนควรเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียนด้วยความเป็นมิตร ให้ความมั่นใจกับผู้เรียนว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้ด้วยการเป็นผู้ฝึกหัดและแนะนำที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีและกระตุ้นผู้เรียนให้มีศักยภาพ นอกจากนี้ความคาดหวังในเรื่องของการมองผู้เรียนอย่างเข้าใจอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม จะเป็นสิ่งที่ส่งต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ แก้วเดิม (2549) ที่สรุปว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียน ส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิและเอาใจใส่ในการเรียน และการใช้เทคนิคเข้าช่วยในการแสวงหาความรู้และการทดสอบตนเอง การทบทวนและการเตรียมตัวในการเรียนทำให้เกิดความพร้อมในการเรียน และแรงจูงใจยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถไปสู่จุดหมายปลายทาง

3. แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความ คาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าควรมีแนวทางที่เหมาะสม ดังนี้

3.1 ประเด็นเชิงนโยบายของโรงเรียนและครูผู้สอน

3.1.1 นำบทปฎิบัติที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อชี้แนะและแนวทางในการแก้ไขโดยผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

3.1.2 เน้นการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งความพร้อม ลักษณะนิสัย การรับรู้ของผู้เรียน เพื่อจัดรูปแบบการสอนที่เหมาะสม

3.1.3 ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เน้นการสอนเชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้รู้จักการปรับตัวและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.1.4 สร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน โดยใช้นวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยเพื่อน สอนเพื่อน การสอนแบบพี่สอนน้อง การปรับพฤติกรรม การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสร้างบทเรียนด้วยตนเอง การเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดรูปแบบที่หลากหลายและสร้างความน่าสนใจในการเรียนรู้ รวมถึงมีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน

3.1.5 ผู้สอนต้องมีความอดทน ตั้งใจสอน มีเจตคติที่ดี ยอมรับข้อเสนอ รวมถึงสร้างกติการ่วมกันเพื่อเสริมแรงและเพิ่มทัศนคติเชิงบวก เปิดใจยอมรับ ลดอคติตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีและฝึกระเบียบวินัยโดยอาศัยความร่วมมือจากบ้านและโรงเรียน (ถนอม อุปละสืบ, 2555)

3.1.6 เน้นการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพราะจะทำให้ทั้งฝ่ายผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงมีการใช้พฤติกรรมบำบัดด้วยการเสริมแรงทางบวก เช่น การให้รางวัล และชื่นชมหรือให้กำลังใจ

3.2 ประเด็นผู้เรียน

3.2.1 เข้าใจและยอมรับในกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติของห้องเรียน/โรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดระเบียบวินัย และความสงบในห้องเรียน/โรงเรียน

3.2.2 ตระหนักในหน้าที่และปฏิบัติตนตามหน้าที่ให้เกิดความเหมาะสมเพื่อจะได้รู้จักคุณค่า

Vroe

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษานำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการปรับมุมมองและพฤติกรรมทั้งผู้สอนและผู้เรียนเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

กิริติ บุญเจือ. (2542). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2555). การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.

2558. Retrieved July 22, 2012, from <http://blog.eduzones.com/aec>.

จิตติกร พุฒภัทรชีวิน (2555). ทฤษฎีแรงจูงใจ ของ Victor Vroom. Retrieved July 23, 2012, from

<https://sites.google.com/site/gaiusjustthink/nidampa/pa610/part3/thvsdiraengcungcikhxngvictorvroom>.

ดนอม อุปละสืบ. ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่เมาะวิทยา. สัมภาษณ์แนวความคิดมุมมองประเด็นบุปปัจจัยความคาดหวังที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เมาะวิทยา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง, 26 กรกฎาคม 2555.

ธรรมนันท์ ทิศา. (2555). ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 18(1), 55-65.

นภคณ พวงหิรัญ. (2555). แนวทางการพัฒนาครูที่ดี. Retrieved July 23, 2012, from

http://7noppadon4.multiply.com/journal/item/10?&show_interstitial=1&u=%2Fjournal%2Fitem.

เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และคณะ. (2555). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Child Center. Retrieved July

23, 2012, from http://lms.thaicyberu.go.th/officialtcw/main/advcourse/presentstu/course/ww521/joemsit/joemsit-web1/ChildCent/Child_Center1.htm.

ประพนธ์ แก้วฉิม. (2549). ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรเรียนและการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 12(1), 72-93.

วีรวรรณ สุทิน. (2551). อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิศวกรรมศาสตร์. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 14(1), 1-20.

สัญญา รัตนวรารักษ์. (2555). ครูดีที่อยากเห็น. Retrieved July 23, 2012, from <http://www.sunyacenter.com/Thai/Article/Show.asp?ID=141>

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2555). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. Retrieved July 22, 2012, from <http://www.sut.ac.th/tedu/news/Teaching.htm>.

Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. New York: John Wiley & Sons.